

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-
Generaal
Postbus 20017
2500 EA Den Haag

www.rijksoverheid.nl
www.facebook.com/minbzk
www.twitter.com/minbzk
[www.linkedin.com/company/
ministerie-van-bzk](https://www.linkedin.com/company/ministerie-van-bzk)

Kenmerk
2023-0000682751

Uw kenmerk

Bijlage(n)

1

Datum 9 november 2023
Betreft Brief m.b.t. de WCAG n.a.v. mondeling overleg Omgevingswet
d.d. 24 oktober 2023

Tijdens het mondeling overleg met uw Kamer op 24 oktober jl. over de Omgevingswet zijn er, naar aanleiding van de door uw Kamer aangenomen motie Janssen c.s.¹, mijn recente voortgangsbrief van 9 oktober jl.², de recente beantwoording op vragen van de commissie Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving (IWO)³, door u aanvullende vragen gesteld over het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) en de (informatieve) ondersteunende websites⁴ en het voldoen aan de nalevingsstatus (hierna: status) en de WCAG-normen. Zoals toegezegd aan het lid Janssen (SP) ontvangt u hierbij de beantwoording per brief. Daarbij kan ik u gelijk melden dat ten opzichte van mijn voortgangsbrief van 9 oktober jl., het omgevingswetloket (de websites van de pré- en productieomgeving) en ook de website van de publiekscampagne voor de Omgevingswet inmiddels de A-status hebben bereikt. Het omgevingsloket vormt straks hét primaire portaal voor burgers en bedrijven. Het bereiken van deze A-status is een belangrijke mijlpaal, en past binnen de hierna toegelichte wijze van realisatie.

Belang digitale toegankelijkheid

Voordat ik specifiek in ga op de gestelde vragen tijdens het mondeling overleg benadruk ik graag nogmaals dat een goede digitale toegankelijkheid van overheidsinformatie niet ter discussie staat. Dit geldt dus ook voor het Digitaal Stelsel Omgevingswet (hierna: DSO) en de (informatieve) ondersteunende websites, welke allemaal digitaal toegankelijk moeten zijn voor eenieder. Naast de juridische verplichtingen en de uitwerking hiervan is ook de praktijkervaring van gebruikers van belang. Het gaat ook om de gebruikersvriendelijkheid van websites en de begrijpelijkheid van informatie die wordt ontsloten. In het kader van de gebruikersvriendelijkheid wordt het omgevingsloket ook regelmatig getest en beproefd met én door gebruikers, ook door gebruikers met een visuele of auditieve beperking. Digitale toegankelijkheid, gebruikersvriendelijkheid en begrijpelijkheid vormen gezamenlijk de basis voor digitale inclusie en zorgen samen voor een betere digitale dienstverlening van de overheid aan burgers. De inzet op deze verbetering is onderdeel van de Werkagenda Waardengedreven

¹ Kamerstukken I 2022/23, 33 118/34 986, FA.

² Kamerstukken I 2023/24, 33 118/34 986, FO.

³ Kamerstukken I 2023/24, 33 118/34 986, FP.

⁴ Het betreft vier primaire portalen en drie (informatie) ondersteunende websites.

Datum

Kenmerk
2023-0000682751

Digitalisering.⁵ Over de voortgang van deze werkagenda bent u geïnformeerd door de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties.⁶

Over de (gezette) stappen om een goede digitale toegankelijkheid in het kader van de WCAG te bereiken en daarmee verbeteringen in het DSO ten opzichte van de huidige uitvoeringspraktijk in de fysieke leefomgeving te realiseren bent u door mij en mijn voorgangers eerder meermaals over geïnformeerd.⁷ Naast het zo snel als mogelijk behalen van de hoogste mogelijke status (A-status) voor het DSO en de (informatieve) ondersteunende websites blijf ik ook, samen met betrokken partijen, verder doorwerken aan de (bredere) digitale inclusie.

Het juridisch kader: Tijdelijk besluit digitale toegankelijkheid overheid

In mijn brief van 9 oktober jl.⁸ heb ik een nuance aangebracht ten opzichte van de gewisselde informatie tijdens het debat op 7 maart 2023.⁹ Tijdens het mondeling overleg had u hier nadere vragen over, maar kon ik niet feitelijk genoeg aangeven wat deze nuancering was in de precieze verplichting en de vertaling van de Europese richtlijn naar het Nederlands recht en de technische invulling. Mogelijk is de indruk ontstaan dat er voor het DSO en de (informatieve) ondersteunende websites andere verplichtingen zouden gelden voor de digitale toegankelijkheid. Dat is niet het geval, ik zal dat hieronder toelichten

Het Tijdelijk besluit digitale toegankelijkheid overheid (hierna: besluit) is de implementatie van de Europese richtlijn (hierna: EU-richtlijn)¹⁰ voor digitale toegankelijkheid in Nederland en bevat de Nederlandse (wettelijke) verplichtingen op het gebied van digitale toegankelijkheid. Het besluit volgt de EU-richtlijn en verwijst onder meer naar de standaard¹¹ die in deze richtlijn is opgenomen. Deze standaard bevat onder andere de WCAG-richtlijnen,¹² waarbij sinds december 2018 de toepassing van de WCAG 2.1 richtlijnen verplicht is.

Bij de toepassing van het besluit in de praktijk wordt aan websites of applicaties van overheidsorganisaties een specifieke status toegekend door een onafhankelijke instantie die testen op de websites en applicaties uitvoert. Deze status geeft aan in welke mate een website of (mobiele) applicatie digitaal toegankelijk is. Waar in het Europese Uitvoeringsbesluit¹³ voor de opstelling van de toegankelijkheidsverklaring slechts drie statussen zijn voorgeschreven, kennen we in Nederland vijf statussen (A t/m E). In Nederland is bewust voor 5 statussen gekozen om zo meer onderscheid te kunnen maken in hoeverre er wordt voldaan

⁵ <https://www.digitaleoverheid.nl/kabinetsbeleid-digitalisering/werkagenda/>

⁶ Kamerstukken I 2022/23, 35 218, O.

⁷ Kamerstukken I 2018/19, 34 986, G, Kamerstukken I 2019/20, 34 986, Q, inclusief bijlage 2, Kamerstukken I 2020/21, 33 118/34 986, CB, inclusief bijlage 3 en Kamerstukken I 2020/21, 33 118/34 986, BU, inclusief bijlage 2.

⁸ Kamerstukken I 2022/23, 33 118/34 986, FO, bijlage 1, pg. 5-7.

⁹ Handelingen I, 2022/23, nr. 21, item 9, p. 20-21, 46, 48-49 en 62.

¹⁰ Richtlijn (EU) 2016/2102 (PbEU 2016, L 327/1).

¹¹ Standaard EN 301 549.

¹² De WCAG staat voor Web Content Accessibility Guidelines en wordt beheerd en verder ontwikkeld door het World Wide Web Consortium (W3C). De WCAG is opgedeeld in vier principes, namelijk: Waarneembaar, Bedienbaar, Begrijpelijk en Robuust. Elk principe bevat diverse toegankelijkheidseisen op verschillende niveaus. Daarin wordt een onderscheid gemaakt tussen A, AA en AAA-succescriteria, waarbij de A en AA-succescriteria in de Europese standaard zijn opgenomen. Deze 50 succescriteria staan beter bekend als de toegankelijkheidseisen.

¹³ Uitvoeringsbesluit (EU) 2018/1532 (PbEU 2018, L 256/103).

Datum

Kenmerk
2023-0000682751

aan de wettelijke verplichtingen. De belangrijkste voorwaarden voor het behalen van A, B of C-status zijn opgenomen in tabel 1. Alle voorwaarden behorend bij de vijf statussen zijn raadpleegbaar op de website DigiToegankelijk.¹⁴

Tabel 1: voorwaarden bij de nalevingsstatussen A, B en C

Voorwaarde	A-status	B-status	C-status
Is er een toegankelijkheidsverklaring aanwezig?	Ja	Ja	Ja
Is er een compleet en goed onderzoeksrapport aanwezig? ¹⁵	Ja	Ja	Nee
De mate waarin voldaan wordt aan de WCAG-toegankelijkheidseisen	Alle 50	Minder dan 50	Onbekend
Is er een concreet verbeterplan, gericht op het behalen van uiteindelijk de A-status aanwezig?	n.v.t.	Ja	n.v.t.
Wordt er binnen zes maanden een (nieuw) toegankelijkheidsonderzoek uitgevoerd?	n.v.t.	n.v.t.	Ja

Sinds september 2019 moeten websites van overheidsorganisaties in Nederland bij livegang c.q. inwerkingtreding direct aan de (wettelijke) verplichtingen voldoen. Websites met een A, B of C-status - rekening houdend met de gestelde voorwaarden - voldoen aan de Nederlandse (wettelijke) verplichtingen. Uit tabel 1 blijkt dat de mate waarin een website voldoet aan de toegankelijkheidseisen uit de WCAG 2.1 richtlijnen slechts één van de voorwaarden vormt voor de status die een website in Nederland uiteindelijk krijgt. Dit betekent dat websites die bij livegang c.q. inwerkingtreding niet aan alle WCAG-toegankelijkheidseisen voldoen wel gewoon (kunnen) voldoen aan de Nederlandse (wettelijke) verplichtingen uit het besluit. Kortom: het besluit verplicht niet dat websites bij livegang c.q. inwerkingtreding direct moeten voldoen aan alle toegankelijkheidseisen van de WCAG. Dit is uiteraard wel het niveau (A-status) waar alle websites en applicaties uiteindelijk en idealiter zo snel mogelijk naar toe moeten groeien, waartoe in dat geval het verbeterplan dient.

Tijdens het mondeling overleg stelde de heer Janssen (SP) dat de websites enkel over een B-status beschikken omdat zij enerzijds beschikken over een concreet plan van aanpak en anderzijds over een concrete datum, zijnde 31 december 2023, waarop alles gerealiseerd is. Graag licht ik aan u toe onder welke voorwaarden een website de B-status krijgt.

De B-status betekent dat nog niet aan alle toegankelijkheidseisen uit de WCAG 2.1 richtlijnen wordt voldaan, kortom de score op dit criterium is nog niet 50/50. Om voor een B-status in aanmerking te komen gelden wel, zoals tabel 1 ook laat zien twee (aanvullende) concrete voorwaarden, dit zijn:

- Het hebben van een compleet en goed onderzoeksrapport; en
- Het hebben van een concreet verbeterplan (plan van aanpak), gericht op het behalen van uiteindelijk de A-status.

Onderdeel van het verbeterplan is onder andere een planning inclusief een streefdatum waarop de maatregelen zijn gerealiseerd. Er is in die zin sprake van een zgn. 'dubbele vereiste', namelijk een compleet en goed onderzoeksrapport en een concreet verbeterplan. Er zit geen relatie tussen het genoemde plan van aanpak (verbeterplan), de concrete datum waarop aspecten gerealiseerd moeten zijn en het verkrijgen van een B-status. De websites en applicaties zouden ook met een andere (streef)datum over de B-status beschikken.

¹⁴ <https://www.digitoegeankelijk.nl/wetgeving/status>

¹⁵ Het onderzoek dient te zijn uitgevoerd volgens de onderzoeksmethode WCAG-EM en het onderzoeksrapport dient te voldoen aan alle punten op de checklist (<https://www.digitoegeankelijk.nl/toezicht/controle-verklaringen#checklist>).

Datum

Kenmerk
2023-0000682751

Invulling aan de motie Janssen c.s.

Ik hecht er grote waarde aan om uw Kamer nader mee te nemen in de wijze waarop ik invulling geef aan de motie Janssen c.s. Hierbij maak ik een onderscheid tussen de het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) en de (informatieve) ondersteunende websites, welke onder mijn verantwoordelijkheid vallen en de websites die niet onder mijn verantwoordelijkheid vallen.

Het DSO en (informatieve) ondersteunende websites

In totaal zijn er zeven belangrijke aan het DSO en de Omgevingswet verbonden websites. Dit betreffen vier primaire portalen van het DSO-LV en drie (informatieve) ondersteunende websites met informatie over de Omgevingswet voor onder andere burgers, bedrijven en bevoegd gezagen, zie ook tabel 2. Sinds de lancering van deze websites wordt ook gewerkt aan de (verbeterde) digitale toegankelijkheid. Dit met als doel om - in lijn met de motie Janssen c.s. en het besluit - zo snel mogelijk - in overleg met betrokken partijen en technisch experts - een A-status te behalen. Er wordt al het mogelijke gedaan om dit ook voor inwerkingtreding bereikt te hebben. Deze inspanning is terug te zien in het feit dat alle websites en applicaties:

- In plaats van een enkele test voor inwerkingtreding (het wettelijke vereiste) juist meerdere keren per jaar getest worden; en
- Er vervolgens zo snel mogelijk gekeken wordt naar maatregelen om eventuele bevindingen op te lossen.

Op deze manier wordt gezorgd voor een duidelijk invulling van de motie en het zo snel mogelijk handelen op de door de onafhankelijke (test)instantie aangegeven bevindingen en verbeterpunten. Dit met als doel een betere digitale toegankelijkheid.

Websites met de A-status

In de testresultaten van de afgelopen periode is terug te zien dat drie websites inmiddels over de A-status beschikken. Zoals reeds gemeld gaat het over de websites van de pré- en productieomgeving (het omgevingsloket), en ook die van de publiekscampagne voor de Omgevingswet.

Het perspectief van de burger is voor ons leidend bij de prioritering van het verder digitaal toegankelijk maken van informatie ten aanzien van de Omgevingswet. Het Omgevingsloket vormt straks het primaire portaal voor de samenleving en is de plek waar burgers en bedrijven omgevingsvergunningen aanvragen en regels kunnen raadplegen. Het bereiken van de A-status is een belangrijke stap in de digitale toegankelijkheid.

Websites met de B-status

De overige vier websites hebben nog steeds de B-status, omdat op het 'criterium' WCAG-toegankelijkheidseisen nog niet aan alle 50 toegankelijkheidseisen wordt voldaan. Deze B-status is niet het eindniveau. We blijven hard doorwerken aan de openstaande bevindingen, maar deze websites voldoen dus wel aan de Nederlandse (wettelijke) verplichtingen. Dat er hard gewerkt wordt aan het bereiken van het eindniveau (A-status) en dat er een duidelijke progressie is, is terug te zien in de testresultaten. Ter illustratie: de website van Aan de Slag voldeed in april van dit jaar aan 34 van de 50 toegankelijkheidseisen. In de hertest voor de zomer voldeed de website aan 46 van de 50

Datum

Kenmerk
2023-0000682751

toegankelijkheids-eisen. Verder zijn op alle openstaande bevindingen die in de laatste testronde naar voren zijn gekomen - per website - maatregelen genomen, dan wel wordt gewerkt aan maatregelen. Het volledige overzicht van de openstaande bevindingen en de bijbehorende maatregelen, per website, vindt u in de bijlage bij deze brief.

Het realiseren van alle maatregelen is, soms wel een complexe opgave. Dat maakt ook dat het snel behalen van de A-status helaas niet altijd mogelijk blijkt te zijn. De website van het IPLO¹⁶ - met ook informatie van voor 23 september 2018 - bevat bijvoorbeeld meer dan 6000 pagina's aan informatie over wet- en regelgeving voor specialisten, inclusief een groot aantal documenten in PDF-formaat (ongeveer 2000). Het aanpassen van deze specifieke informatie kost in verband met de hoeveelheid meer capaciteit, doorlooptijd en middelen.

Daarbij wordt steeds een afweging gemaakt in prioriteit tussen (behoud van en verdere verbetering van) de dienstverlening, de focus op het verhelpen van toegankelijkheidsproblemen en de optie van een passend doelmatig alternatief. Het maken van deze keuzes heeft effect op de snelheid waarmee gewerkt kan worden aan het verbeteren van de digitale toegankelijkheid van de betreffende websites. Dat neemt niet weg dat het bekend en in uitvoering is - ook als het om deze zeer specialistische informatie gaat.

Tabel 2: Beknopt overzicht status van de aan het DSO verbonden websites

Website	Status	Laatste test	Score op eisen*	Aantal bevindingen	Nog openstaande bevindingen	Geplande hertest
Primaire portalen						
https://pre.omgevingswet.overheid.nl/home	A	Nov '23	50/50	n.v.t.	n.v.t.	-
https://omgevingswet.overheid.nl/home	A	Nov '23	50/50	n.v.t.	n.v.t.	-
https://stelselcatalogus.omgevingswet.overheid.nl/home	B	April '23	41/50	9	1	Week 48
https://aandeslagmetdeomgevingswet.nl/ontwikkelaarsportaal/	B	Mei '23	35/50	15	3	Week 48
(informatieve) ondersteunende websites						
https://aandeslagmetdeomgevingswet.nl/c/ ¹⁷	A	Okt '23	50/50	n.v.t.	n.v.t.	-
https://iplo.nl	B	Sep '23	30/50	20	11	Week 49
https://aandeslagmetdeomgevingswet.nl	B	Juni '23	46/50	4	3	N.t.b.**

*score op de 50 toegankelijkheids-eisen van de WCAG 2.1 richtlijnen.

**de hertest moet nog worden ingepland.

Websites die niet onder mijn verantwoordelijkheid vallen

Naast de primaire portalen van het DSO en de (informatieve) ondersteunende websites, die onder mijn verantwoordelijkheid vallen, zijn er vele andere websites die informatie over de Omgevingswet ontsluiten. In lijn met mijn voortgangsbrief van 9 oktober jl. benadruk ik graag nogmaals het belang dat ook deze websites, voor zover nog niet van toepassing, gaan voldoen aan het besluit en uiteraard

¹⁶ Op de website IPLO zijn vier eerdere websites (InfoMil, Bodem+, Helpdesk Water en Helpdesk Bouwregelgeving en Brandveilig gebruik) geïntegreerd.

¹⁷ Dit betreft de website voor de publiekscampagne Omgevingswet. Naast deze website is er ook specifiek een toolkit ontwikkeld, bedoeld voor communicatieadviseurs van bevoegd gezagen, brancheorganisaties en andere maatschappelijke organisaties. Deze toolkit is te vinden op www.toolkitomgevingswet.nl. Deze website beschikt over de status B. Omdat de toolkit zich op een specifieke doelgroep richt en na 31 december 2024 uit de lucht wordt gehaald is deze website niet opgenomen in de tabel.

Datum

Kenmerk
2023-0000682751

uiteindelijk aan alle voor overheidsinstanties gestelde digitale toegankelijkheidseisen. Met respect voor de wettelijke verdeling van verantwoordelijkheden is het aan de bevoegde gezagen, vertegenwoordigende organen en andere samenwerkingspartners (van de Staten-Generaal tot aan inspecties en lokale uitvoeringsorganisaties) om zorg te dragen voor een goede digitale inclusie in het algemeen en het voldoen aan de digitale toegankelijkheidseisen in het bijzonder op basis van de geldende regelgeving.

Afsluiting

In lijn met mijn toezegging aan uw Kamer ben ik ingegaan op de diverse aspecten rondom de WCAG waar tijdens het mondeling overleg vragen over zijn gesteld en de laatste stand van zaken van de status van de primaire portalen van het DSO en de (informatieve) ondersteunende websites. Ik hecht er belang aan om te benadrukken dat digitale toegankelijkheid voor mij belangrijk is. Met bovenstaande uitleg heb ik transparant gemaakt op welke wijze ik zorgvuldig en binnen de uitvoerbaarheidsgrenzen invulling geef aan de motie Janssen c.s. In lijn met de motie blijf ik werken aan de verdere digitale toegankelijkheid van de websites die aan het DSO verbonden zijn. Dit blijf ik doen totdat alle websites over een A-status beschikken en uiteraard ook daarna om de A-status te behouden. De inzet is er daarbij opgericht om zoveel mogelijk bevindingen nog voor inwerkingtreding opgelost te hebben. In mijn voortgangsbrieven zal ik u uiteraard blijven informeren over de statussen van de aan het DSO verbonden websites.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

Hugo de Jonge